

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 11491

Date of filing: 16/5/90

** AWARD - Type of Award _____
- Date of Award _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of Mr Holtzmann
- Date 16 may 90
_____ pages in English 6 pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____
_____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL
SEPARATE OPINION

Case No. 11491

Chamber One

پرونده شماره ۱۱۴۹۱

شعبه یک

حکم شماره ۱-۱۱۴۹۱-۴۷۵

دیوان داوری دعوی ایران - ایالات متحده

DUPLICATE
ORIGINAL

نسخه برابر اصل

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دیوان داوری دعوی ایران - ایالات متحده
FILED	ثبت شد
DATE	16 MAY 1990
	تاریخ ۱۳۶۹ / ۲ / ۲۴

علی اصغر،

ادعای کمتر از ۲۵۰،۰۰۰ دلار مطروح توسط

ایالات متحده امریکا،

خواهان،

- و -

جمهوری اسلامی ایران،

خوانده.

English version	نسخه انگلیسی در نامه
Filed on	~~14 MAR 1990~~
	۱۳۶۸ / ۱۲ / ۲۴
	ثبت شده است.

نظر جداگانه هوارد ام. هولتزمان

یک.

۱ - حکم صادره در پرونده حاضر، نظر بنیانی مندرج در کلیه احکام دیگر دیوان را که تعهدات بانکهای ایرانی در برابر ودیعه گذاران خارجی در آنها مطرح بوده، محترم نمی‌شمارد. حکم در رد ادعا بابت وجوهی که در حساب سپرده مدت داری در یک بانک ایرانی به ودیعه سپرده شده بود به نحوی توضیح ناپذیر در بی‌اعتنایی به رویه دیوان

کوشیده و نظر داده که بانک وظیفه نداشته در تبدیل وجوه سپرده به ارز و انتقال آن به یک بانک خارجی به خواهان کمک کند. طبق سوابق موجود، دیوان دست کم در چهار پرونده صریحا" وظیفه بانکهای امین را در ارائه چنین کمکی تأیید کرده است. آمادگی اکثریت به نادیده گرفتن این رویه جاافتاده دیوان مخصوصا" از این جهت بهت آور است که حکم می‌توانست به سادگی - و به درستی - ادعا را صرفا" به این دلیل رد کند که هنگام درخواست برداشت وجوه سپرده مدت دار هنوز موعد آن نرسیده بوده است.

۲ - ادعای مطروح ادعایی غیر عادی نیست. آقای علی اصغر تبعه ایالات متحده که زمانی در ایران کار می‌کرده، مقداری از پول خود را در یک حساب سپرده مدت دار نزد بانک ملی گذارد و بعد از انقلاب اسلامی، از بانک ملی درخواست کرد پولش را به ارز خارجی تبدیل و به حسابی در خارج از ایران منتقل کند. ولی بانک مرکزی ایران طی بخشنامه‌ای به بانکهای مستودع ایرانی، که همه ملی شده و در کنترل دولت بودند، دستور داده بود بدون اجازه بانک مرکزی از اینگونه انتقالات به خارج خودداری کنند. این بخشنامه که به بخشنامه شماره ۱۱۶۰۰ معروف است، در چهار پرونده دیگر دیوان مورد بررسی قرار گرفته است. دیوان در هر یک از آن چهار پرونده نظر داد که طبق بخشنامه مزبور بانکهای مستودع قانونا" ملزمند برای انجام درخواست ودیعه گذاران و انتقال وجوه آنها به خارج از بانک مرکزی کسب اجازه کنند. در پرونده‌های مطروح در دیوان به طور یکسان نظر داده شد که هرگاه بانک امین از بانک مرکزی چنین اجازه‌ای را کسب نکند وظیفه خود را در برابر ودیعه گذار ایفاء نکرده و بنابراین مسئول است خساراتی معادل مبلغ سپرده و بهره آن بپردازد. نظر دیوان در این پرونده‌های پیشین روشن و صریح است.

۳ - در اولین پرونده، دیوان در تصمیم خود در باره این نکته نظر داد که "به موجب بخشنامه درخواست (مطالبه) (تأیید از بانک مرکزی) وظیفه بانک ملت بود" و اضافه کرد

که چون بانک امین ثابت نکرده که چنین تائیدی را درخواست کرده، مسئول پرداخت خسارت است. ص ۱۱ حکم شماره ۲-۲۱۹-۳۵ مورخ دهم فروردین ماه ۱۳۶۲ (۳۰ مارس ۱۹۸۳) صادره در پرونده بنجامین آر. آسیایا و بانک ملت، چاپ شده در 2 Iran-U.S. C.T.R. 232,239. دیوان متعاقبا "پیرو همان استدلال بانک امین دیگری یعنی بانک تجارت را موظف به پرداخت خسارت شناخت زیرا "هیچگونه دلیل و مدرکی مبنی بر رد درخواست اجازه انتقال از بانک مرکزی... ارائه ننموده است". بند ۳۵ حکم شماره ۱-۱۱۷۱۳-۲۲۳ مورخ ۲۶ فروردین ماه ۱۳۶۵ [۱۵ آوریل ۱۹۸۶] چاپ شده در 10 Iran U.S. C.T.R. 333,345. در سومین پرونده همین نکته مجدداً تأکید شده است:

"بانکهای خواننده بار اثبات این مطلب را برعهده دارند که آنان، همانطور که طبق مقررات موظف بودند درواقع چنین موافقتی را خواستار شده‌اند، (نقل از آسیایا مذکور فوق). لکن بانکها به کسب چنین مجوزی اقدام نکرده‌اند. لذا باید چنین تلقی کرد که بانک تجارت و بانک ملت تعهد خود مبنی بر کسب مجوز از بانک مرکزی را نقض کرده و وجوه را خلاف قانون نزد خود نگهداشته‌اند."

ص ۵۸-۵۹ حکم شماره ۱-۶۵-۲۲۱ مورخ ۲۷ فروردین ماه ۱۳۶۵ [۱۶ آوریل ۱۹۸۶] صادره در پرونده کامپیوتر ساینسز کورپوریشن و دولت جمهوری اسلامی ایران و سایرین، چاپ شده در 10 Iran-U.S. C.T.R. 269,302.

۴ - در همین اواخر، دیوان این نظر را در حکم شماره ۱-۶۶-۴۶۷ مورخ ۱۱ بهمن ماه ۱۳۶۸ [۳۱ ژانویه ۱۹۹۰] در پرونده استنویک کورپوریشن و سایرین و دولت جمهوری اسلامی ایران و سایرین، چاپ شده در - Iran-U.S. C.T.R. - تأکید کرد. واقعیات پرونده استنویک شایان توجه خاص است زیرا در آن بانکهای امین به خواهان گفته بودند برای انتقال وجوه را "سا" از بانک مرکزی کسب اجازه کند و هنگامی که خواهان اقدام کرد بانک مرکزی اجازه انتقال نداد ولی باوجود آنکه خواهان خود

نتوانست اجازه مزبور را کسب کند دیوان بانکهای امین را مسئول پرداخت مبلغی که خواهان تقاضای انتقال آن را کرده بود شناخت. "دیوان معتقد است که این اقدامات (خواهان برای کسب اجازه از بانک مرکزی) رافع تعهد مستقل بانک ملت و بانک تجارت در کسب اجازه از بانک مرکزی نیست" بند ۳۹ حکم شماره ۱-۶۶-۴۶۷ منتشره در -

. Iran-U.S. C.T.R. at -

۵ - بحثی نیست که در پرونده حاضر، آقای اصغر از بانک امین یعنی بانک ملی درخواست کرد وجوه سپرده مدت داری را به حسابی در خارج منتقل کند. همچنین اختلافی نیست که بانک ملی هیچ مدرکی دال براینکه برای انتقال مزبور از بانک مرکزی کسب اجازه کرده ارائه نداده است. در عوض بانک ملی به آقای اصغر دستور داد که برای کسب مجوز از بانک مرکزی را "اسا" اقدام کند. بانک ملی که خود وظیفه داشته از طرف ودیعه گذار با بانک مرکزی تماس حاصل نمی‌تواند به آقای اصغر بگوید که به بانک مرکزی که ویرا نمی‌شناخته و رابطه‌ای با وی نداشته مراجعه کند و با اینکار آن وظیفه یا تعهد قانونی را از خود رفع نماید. این واقعیت که مراجعه به بانک مرکزی وظیفه ودیعه گذار نیست در حکم شماره ۱-۵۳-۲۱۶ مورخ نهم اسفندماه ۱۳۶۴ [۲۸ فوریه ۱۹۸۶] دیوان در پرونده بلانت برادرز کوریوریشن و جمهوری اسلامی ایران و سایرین، منتشره در (۱) 95 Iran-U.S. C.T.R. 10 مورد تأکید قرار گرفته است. در آن پرونده خواهان به بانک مرکزی مراجعه کرد ولی پاسخ رضایتبخشی دریافت ننمود. دیوان ادعای وی را رد کرد و نظر داد که وی هرگز به نحو صحیح پولش را مطالبه نکرد، زیرا وی می‌بایست از بانک امین درخواست می‌کرد نه از بانک مرکزی.

---

۱ - همچنین رجوع شود به نظر مخالف ریچارد ام. ماسک، در پرونده بلانت برادرز مذکور فوق.

۶ - باتوجه به استواری آراء^۶ در احکام فوق‌الذکر دیوان، این اظهار حکم حاضر مبنی بر اینکه "برای درخواست معامله ارزی بانک ملی نمی‌بایست طرف مراجعه قرار می‌گرفت" (بند ۱۸ حکم) برایم بهیچوجه قابل توضیح نیست. چنین اظهاری به ویژه با تصمیم متخذ در پرونده بلانت برادرز مغایرت دارد. اینگونه نتایج که آشکارا ناهماهنگ است موجب تضعیف کار دیوان است.

۷ - نظر نادرست حکم به این مضمون که بانک ملی با دادن دستور به آقای اصغر مبنی بر کسب مجوز از بانک مرکزی قادر به سلب مسئولیت از خود شده نیز به همان اندازه برای من غیرقابل توضیح است. درسی که از کلیه پرونده‌های دیگر دیوان می‌توان گرفت این است که کسب چنین مجوزی وظیفه قانونی خود بانک ملی بود نه وظیفه ودیعه گذار آن. این نکته تنها حفظ ظرافت ظاهری نیست بلکه پذیرش این واقعیت عملی است که درخواست رسمی از بانک امین، که بخشنامه بانک مرکزی خطاب به آن بوده، احتمالاً موثرتر از درخواست اتفاقی فردی است که برای بانک مرکزی ناشناس بوده است. همانطور که دیوان در پرونده استنویک نظر داد: این واقعیت که بخشنامه (شماره ۱۱۶۰۰) خطاب به بانک ملت بود مضافاً نشانه آن است که وظیفه یک بانک بازرگانی در برابر مشتری متقاضی فروش ارز این بود که از بانک مرکزی کسب اجازه کند. بند ۳۸ حکم شماره ۱-۶۶-۴۶۷ منتشره در - Iran-U.S. C.T.R. .

۸ - درحالیکه حکم می‌توانست با رد ادعای آقای اصغر بابت وجوه حساب سپرده‌اش و بدون زیر پا گذاردن سوابق جاافتاده قضایی دیوان به همین نتیجه برسد، این اشتباهات طعن آمیز است. آقای اصغر در ششم مهرماه ۱۳۵۸ [۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹] در صدد برآمد وجوهی از سپرده مدت دار خود را که علی‌الظاهر سررسید آن چهار ماه بعد از آن تاریخ بوده برداشت کند. وی از عهده اثبات این امر برنیامد که طبق قرارداد یا عرف بانکی قانوناً حق برداشت از این حساب سپرده مدت دار را قبل از سررسید داشت. بنابراین نتوانسته ثابت کند که قبل از ۲۹ دیماه

۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] مطالبه معتبری به عمل آورده و در نتیجه ثابت نکرده که طبق الزام ماده ۲ بیانیه حل و فصل، که صلاحیت دیوان را محدود می‌کند، در آن تاریخ ادعای پابرجایی داشته است. من به این دلیل و تنها به این دلیل، ادعای آقای اصغر را بابت وجوه حساب سپرده مدت دارش در بانک ملی رد می‌کردم. حکم خود این نکته را دلیل مستقل و دیگری برای رد این قسمت از ادعا ذکر می‌کند ولی به دلایلی که توضیح نداده، قانع نمی‌شود که منحصرًا به این دلیل استناد نماید (بند ۲۰ حکم).

۹ - به دلیل مذکور فوق، ناگزیرم با نهایت احترام مخالفت خود را با بندهای ۱۸ و ۱۹ حکم ابراز نمایم.

۱۰ - حکم، همچنین ادعاهای آقای اصغر را بابت وجوه موجود در حساب جاری که مشترکًا با همسرش در بانک ملی داشت و نیز در دو حساب جاری در بانک صادرات رد می‌کند. من با رد آن ادعاها موافقم.

لاسه، به تاریخ ۲۵ اسفندماه ۱۳۶۸ برابر با ۱۴ مارس ۱۹۹۰.

هوارد ام. هولتزمن